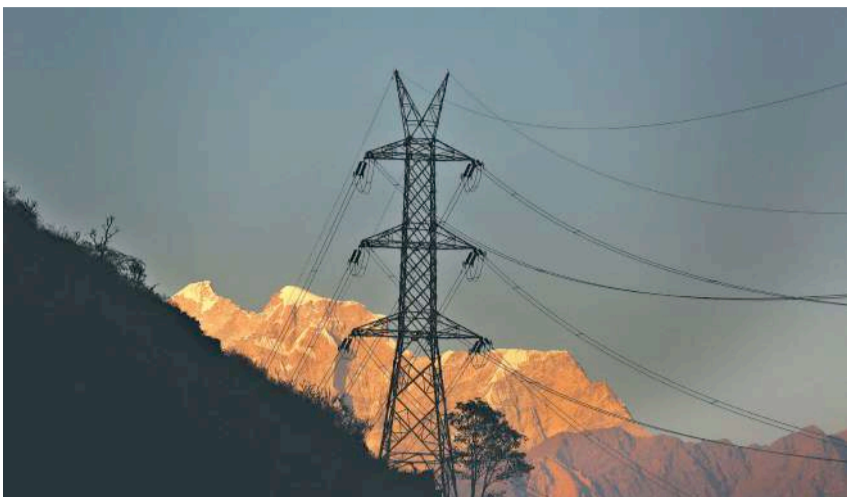

पूर्वाधार विकास बैंक किन ?

पूर्वाधार विकासलाई अपेक्षित स्रोतसाधन पर्याप्त नभएकाले पूर्वाधार बैंकले बाह्य मुलुकबाट थप स्रोतसाधन परिचालन गर्ने प्रयास थालेको छ

अनिलकुमार जवाली
प्रमुख कार्यकारी अधिकृत
पूर्वाधार विकास बैंक

मुलुकको पूर्वाधार विकासमा मात्र केन्द्रीत भई काम गर्ने छुट्टै संस्थाका रूपमा पूर्वाधार विकास बैंक परिकल्पना गरियो। आन्तरिक तथा बाह्य वित्त बजारबाट पूर्वाधारमा लगानीको स्रोत जुटाउन तथा लगानी गर्न पहिलो राष्ट्रिय स्तरको पूर्वाधार विकास बैंक (नेपाल इन्फ्रास्ट्रक्चर बैंक लिमिटेड) २०७५ जेठ २५ मा स्थापना भयो। २०७५ माघ २८ प्राप्त गरी यस बैंकले विधिवत् रूपमा वित्तीय कारोबार शुरु गरेको छ। यस बैंकले सार्वजनिक तथा निजी सार्फेदारी (पीपीपी) को अवधारणालाई अंगीकार गरी पूर्वाधारका परियोजनामा लगानी गर्दै मुलुकको समग्र पूर्वाधार विकासलाई मूर्तरूप दिने लक्ष्य राखेको छ।

पूर्वाधार विकास बैंकको उद्देश्य रिटेल बैंकिङ गर्ने होइन, केवल पूर्वाधार विकासमा गति दिन लगानी योग्य दीर्घकालीन पूँजी परिचालन गर्ने र समग्र मुलुकको समृद्धिका लागि आधारस्तम्भ मानिएको पूर्वाधार विकासमा सहकार्य गर्ने हो।

आव २०७२/७३ को बजेट वक्तव्यमा पूर्वाधार विकास बैंक स्थापना गर्न प्रारम्भिक कार्य अगाडि बढाइने उल्लेख थियो। त्यसपछि बजेट वक्तव्य र मौद्रिक नीतिहरूले यस वर्गको बैंक स्थापना गर्न मार्ग प्रशस्त गरेवमोजिम नेपाल राष्ट्र बैंकबाट नीतिगत व्यवस्था भयो र छुट्टै वर्ग अर्थात् 'पूर्वाधार विकास बैंक' लागि निर्देशनसमेत जारी भएको छ। गहन जिम्मेवारी र पृथक एवं विशिष्ट उद्देश्यका साथ स्थापना भएको यो बैंक हालका बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरूको प्रतिस्पर्धी होइन, पृथक ढंगले पूर्वाधार विकासका लागि नेपालको अर्थतन्त्रमा गति प्रदान गर्न खोलिएको हो।

यस बैंकको ४० अर्ब रूपैयाँ अधिकतम पूँजी, २० अर्ब रूपैयाँ जारी पूँजी र १२ अर्ब चुक्ता पूँजी छ। यसमा नेपाल सरकारको १० प्रतिशत, वाणिज्य बैंकहरूको २०.८९ प्रतिशत, सार्वजनिक तथा निजी कम्पनीको ५.१५ प्रतिशत, इन्व्हेन्स कम्पनीको १८.९७ प्रतिशत र अन्य प्रतिष्ठित व्यवसायीको ४.९९ प्रतिशत सेयर लगानी छ। बाकी ४० प्रतिशत सेयर सर्वसाधारणका लागि आईपीओ मार्फत निष्कासन हुने गरी छुट्याइएको छ। यो बैंक लामो संक्रमणकालपश्चात् मुलुक पूर्वाधारको बृहत्तर विकासमा लागिपरेको छ। यसका लागि यथोचित लगानी जुटाउन नेपालको वित्तीय प्रणालीको संरचनागत रूपान्तरण र आधुनिकीकरण आवश्यक छ। यस सन्दर्भमा परियोजना विकास निर्माण कार्यका लागि आवश्यक वित्तीय पहुँच बढि, वित्तीय स्रोत

संकलन, परियोजना सम्भाव्यता अध्ययन/परामर्श, आन्तरिक र बाह्य स्रोतको अधिकतम संकलन र उयोगमा यस बैंकले भूमिका खेल्नेछ।

पूर्वाधार विकासका परियोजनामा लगानीका लागि स्रोत जुटाउन 'सेक्टर फन्ड' स्थापना गर्ने, अन-सोर/अफ-सोर बोनड तथा डिबेन्चर जारी गर्ने, दीर्घकालीन निक्षेप संकलन गर्ने एवं विदेशी सार्फेदारीहरूसँग सहकार्य गरी न्यून लागतका रकम प्राप्त गर्नेजस्ता विषय यस प्रकृतिका बैंकका लागि प्राथमिक हुन्। लामो अवधिका लागि प्राप्त गरेको स्रोतलाई सोही अवधिअनुरूप लगानी गर्न नसके बैंकको सम्पत्ति तथा दायित्वमा बेमेल हुने सम्भावना तथा जोखिम रहन्छ। यस्ता जोखिम न्यूनीकरण गर्न बैंकले सुरुआती अवस्थादेखि नै 'म्याचिङ' अवधारणामा सम्पत्ति र दायित्व व्यवस्थापन गर्ने णनीति अवलम्बन गरेको हुनुपर्छ। यस बैंकले पनि सोहीअनुरूप लगानीयोग्य पूर्वाधारका परियोजना पहिचान गरी स्म्कृतीको सतमा उल्लेख भएको कर्जा प्रवाहको आवश्यकताअनुरूप स्रोत जुटाउने र परियोजनाले गर्ने भूकानीअनुसार दायित्व व्यवस्थापन गर्दै लैजाने गरी वार्षिक कार्ययोजना तयार गर्ने गरेको छ। विश्वव्यापी रूपमा यस्तो जोखिम न्यूनीकरण गर्न पूर्वाधार विकास बैंकले परियोजनाहरूमा पुनर्कर्जा प्रदान गर्ने, परियोजनाहरूमा बैंक तथा वित्तीय संस्थाले समिधित (डेप्ट एन्ड इक्विटी) लगानी गर्नेजस्ता विधि प्रयोग गरेको देखिन्छ।

नेपालको पूर्वाधार विकासका सन्दर्भमा ऊर्जा, पर्यटनलागत केही सामाजिक पूर्वाधारमा निजी क्षेत्र तथा बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरूको पहुँच पुगेको देखिन्छ। अबको एक दशकमा सडक, सुरुङमार्ग, एयरपोर्ट, होटल, यातायात, ऊर्जा, कृषि, पर्यटनका अन्य पूर्वाधार, स्वास्थ्य, शिक्षा, सूचना प्रविधि, उद्योगलागतका क्षेत्रमा पूर्वाधार विकासको सम्भावना छ। भियतनाम, भारतलागतका मुलुकमा प्रयोग भई सफल अभ्यासका रूपमा प्रमाणित भएका पीपीपीअन्तर्गतका परियोजनामा 'भायाविर्लिटी' ब्याप फिन्डिङ (बीजीएफ), हाईब्रिड एन्वुटी (एचएएम) मोडल नेपालमा पनि प्रयोग गर्न सकिन्छ। यस्ता मोडलको बृहत् प्रयोगका लागि नेपाल सरकारका सम्बन्धित मन्त्रालयहरू तथा नियमनकारी निकायहरूबाट समेत पहल हुन जरुरी हुन्छ।

समग्र मुलुकले लिएको लक्ष्यमन्दा बाहिर गएर बैंक एकैले मात्र पूर्वाधार विकासमा कायापलट गर्ने

सम्भावना हुँदैन। यस बैंकले पूर्वाधार विकासमा लगानीको पहुँच राज्यका सबै तहसम्म पुऱ्याउने गरी अगाडि बढ्ने प्रयास गरिरहेको छ। समग्र अर्थतन्त्रको विकासमा पूर्वाधार विकास मार्फत कुल गार्हस्थ्य उत्पादन (जीडीपी) मा गतिलो टेवा पुऱ्याउन सके अर्थतन्त्रको दिगो विकास हुन्छ। पूर्वाधार विकासमा राज्यको मात्रै लगानी पर्याप्त नहुन सक्छ। व्यावसायिक सम्भाव्यता नभएको तर पूर्वाधार आवश्यक भएको ठाउँमा पहुँच पुऱ्याउन राज्यको नेतृत्वदायी भूमिका आवश्यक हुन्छ। राज्य पूर्वाधारमा मात्रै लाग्यो भने सामाजिक क्षेत्रमा राज्यको उपस्थिति कमजोर हुन सक्छ। तसर्थ, यस बैंकले मूलतः पीपीपी मोडेलमा पूर्वाधार परियोजना विकास गर्न सहकार्य गर्ने प्रमुख लक्ष्य लिएको छ।

देशमा हाल उपलब्ध स्रोत तथा साधन पूर्वाधार विकासलाई अपेक्षित गती प्रदान गर्न पर्याप्त छैनन्। तसर्थ यस बैंकले बाह्य मुलुकबाट थप स्रोत तथा साधन परिचालन गर्ने प्रयास थालेको छ। हाललाई बैंकले रकम अन्य देशको बैंकबाट नभई ती देशका वकिसित पूँजी बजारमा बन्ड जारी गरी ल्याउन लागेको हो। बैंकले यो प्रक्रिया मार्फत तत्काल ५

अर्ब रूपैयाँ ल्याउने प्रयास गरिरहेका छ। यो रकम सानो भए पनि नेपालको वित्त बजारका लागि नयाँ सुरुआत हुनेछ।

नेपालमा केही असान्दर्भिक देखिए पनि परियोजनामा आधारित बोनड जारी गरी स्वदेशी वा विदेशी मुद्रामा स्रोत भित्र्याउन सकिन्छ। हामीले गरेको प्रयास पनि त्यही प्रक्रियाको सुरुआत हो। तर बाह्य लगानी आकर्षित गर्न सक्ने परियोजनाको पर्याप्तता, प्रतिस्पर्धी प्रतिफल र अन्य प्रक्रियागत कुरा हाम्रा लागि चुनौतीकै विषय छन्। यी चुनौतीलाई व्यवस्थापन गर्दै सुरुआती अवस्थामा हाम्रा लागि 'इन्टेस्ट स्पेड' सानो भए पनि बाह्य स्रोत जुटाउन यस बैंकको प्राथमिकता रहेको छ।

नेपाल राष्ट्र बैंकबाट पूर्वाधार विकास बैंकलाई जारी गरिएको निर्देशन, २०७५ मा हालै भएको संशोधनले पूर्वाधार विकास बैंकहरूको कर्जा लगानीको न्यूनतम सीमा प्रति परियोजना ३० करोड रूपैयाँ कायम गरेको छ। सोहीअनुरूप बैंकले आफ्ना परियोजना अध्ययन, विश्लेषण र छनोट गरिरहेको छ। हामीले लगानी गर्ने परियोजना दीर्घकालीन (सामान्यतया ५ बर्ष भन्दा बढि) प्रकृतिको हुन्छ।

निक्षेपको हकमा व्यक्तिगततर्फ न्यूनतम ५ वर्ष अर्बधिक न्यूनतम १ करोड र संस्थागततर्फ न्यूनतम ५ वर्षको न्यूनतम ५ करोड रूपैयाँ स्वीकार गर्न सकिने व्यवस्था छ। बैंकको सफलता व्यवसाय बृद्धिमा मात्र सीमित नभई राष्ट्रको पूर्वाधार क्षेत्रमा के कति योगदान पुऱ्याउन सक्थो भन्नेमा समेत निर्भर गर्छ, भन्ने तथ्यलाई बैंकले हृदयंगम गरेको छ। बैंक, समाज र व्यवसाय एक अर्काका परिपूरक हुन् भन्ने अवधारणालाई अंगीकार गरी बैंकले समाजप्रति उत्तरदायी भई जिम्मेवारी पूर्ण तवरले आफ्नो दायित्व निर्वाह गर्नेछ। साथै, संस्थागत सुशासन कायम गर्दै आफ्ना व्यावसायिक गतिविधि सञ्चालन गर्न बैंक कटिबद्ध छ। अबको एक दशकमा यातायात, ऊर्जा, कृषि, पर्यटन, स्वास्थ्य, शिक्षा, सूचना प्रविधि, उद्योगलागतका क्षेत्रहरूको पूर्वाधार निर्माण गर्न सके मात्र नेपालले सन् २०२२ सम्म विकासशील र सन् २०३० सम्म मध्यमवर्गीय आय भएको मुलुकमा परिणत हुने लक्ष्य प्राप्त गर्न सक्छ। नेपालको पूर्वाधार विकासका सन्दर्भमा यस बैंकले 'नोडल' बैंकका रूपमा काम गर्ने आकांक्षा राखेको छ।

पूर्वाधारको बृहत्तर विकासका लागि यथोचित लगानी जुटाउन नेपालको वित्तीय प्रणालीमा संरचनागत रूपान्तरण र आधुनिकीकरण आवश्यक छ

Buy One Get One Free

Tile

Commode 1pc.
Price Rs.: 16,815+vat

DASHAIN Festive Offer

BRANDED BATHROOM FITTINGS

- ◆ Commode One Pc 1set ◆ Basin & Pedestal 1 set
- ◆ Commode Spray 1 Set ◆ Wall mixture with bend ◆ Shower & Arm 1 set
- ◆ Angle Valve 3pcs ◆ Single Lever Basin Mixer 1 pc

Package Offer @ 25,999

CASH BACK | **GIFT HAMPER** | **SCRATCH CARD** | **BUY 1 GET 1 FREE OFFER** | **SPECIAL BATHROOM PACKAGE FOR HOTELS** | **BATHROOM PACKAGE OFFER**

LIMITED STOCK

One Shop, One Stop...
Total Bathrooms Fittings Solution Under One Roof

Also Opens on Saturday 10am-3pm

KOHLER | **Supreme** | **SCMANY** | **PORCELANOSA** | **Jaquar** | **Amstrong FLOORING** | **hindware** | **GRV** | **LEICCON** | **Italian Collection**

Bajra & Bajracharya Enterprises
Bijulbazar, Opp. NB Bank, New Baneshwor, Kathmandu
Corporate Office: Tel: 4780687, 4781105, 9801002830 (Baneshwor)
Branches: 5524851, 9801002819 (Lagankhel), 9801002816 (Dolahiti)
9801029470 (Pokhara), Web: www.bajragroup.com

Our Outlets:
New Baneshwor, Kathmandu | Lagankhel, Lalitpur | Siddhobata, Dolakhi, Lalitpur | Pokhara, Zero Kilometer

मंसिरमा निर्माण मेला

घर मानिसको जन्मदेखि मृत्युसम्म जोडिने सम्बन्ध हो। वास्तव घर जीवनभरकै कमाइ हो। घरसँग पारिवारिक मात्र नभई भावनात्मक सम्बन्ध पनि जोडिएको हुन्छ। समय र प्रविधिको विकासक्रमसँगै मानिसहरूले आफू बस्ने घर आकर्षकता साथै सुरक्षित बनाउनेतिर पनि ध्यान दिन थालेको पाइन्छ। घर तथा भवन निर्माणसम्बन्धी बजारमा नयाँ-नयाँ प्रविधिहरूको जानकारी दिन विभिन्न मेलाहरू पनि आयोजना हुने गरेका छन्। वि.सं. २०७० सालदेखि काठमाडौंको वृहत् प्रदर्शनीस्थल भूकटीमण्डपमा मंसिर र फागुनको बीचमा हरेक वर्ष घर तथा भवन निर्माणका नवीनतम प्रविधिसम्बन्धी एक्सपो हुने गरेको छ। सहरी विकास भइरहेको समयमा नयाँ प्रविधिको परामर्श तथा जानकारी दिलाउन एक्सपोको आयोजना गर्दै आइरहेको एक्सपोको आयोजक ब्रान्ड होस्ट प्रालिका सईईओ, मोहन गजुरेलले बताए।

'विन्डिङ एन्ड कन्स्ट्रक्सन एक्सपो-२०१९' को तेस्रो संस्करणको तयारीमा जुट्ने उनले जानकारी दिए। 'हरेक वर्ष विभिन्न नाममा एक्सपो आयोजना गर्दै आइरहेका छौं, उनले भने, 'मंसिर र फागुनको बीचमा एक्सपो सञ्चालन गर्ने अनि एअर पनि अहिलेसम्म कहिले आयोजना गर्ने त्यसको निर्णय भने भएको छैन। छिट्टै टुंगोमा जानेछौं।' वि.सं. २०७० सालमा पहिलोपटक 'घरजग्गा मेला' बाट एक्सपो सुरु भएको अहिले सातौं संस्करणसम्म आइपुग्दा निकै खुसी भएको उनी बताउँछन्। २०७२ सालको भूकम्पपछि घर निर्माण गर्दा कस्ता निर्माण सामग्रीको प्रयोग गर्ने एक्सपोलाई जोडिएको उनको भनाइ छ। उक्त एक्सपोमा बजारमा आएका नयाँ-नयाँ प्रविधिको सामान प्रदर्शनीका साथै परामर्श तथा जानकारी दिने उनले बताए। घर हाम्रो विलासिताको वस्तु नभई आवश्यकता रहेको उनले तर्क गर्दै भने, 'घर हाम्रो बास, गाँस र कपास यी सबै आवश्यकताका वस्तु हुन्। त्यसलाई आकर्षक कसरी र कतिको बनाउन सकिन्छ त्यो आफ्नो क्षमतामा भर पर्छ।' प्रत्यक्ष व्यापार गर्ने नभई सेवाको प्रदर्शनी गर्ने स्थलका रूपमा एक्सपोलाई आयोजना गर्ने गरेको उनले सुनाए।

उनका अनुसार एक्सपोमा स्वदेशी र विदेशी गरेर २ सय कम्पनीहरू सहभागी हुनेछन्। यो मेला वस्तु तथा निर्माण सामग्रीहरूको प्रत्यक्ष जानकारी पाउने स्थान हो। साथै यहाँ विभिन्न वास्तुशास्त्र, इन्टेरियर डिजाइन, इन्जिनियरिङ, रंगरोगन, फर्निचर तथा फर्निचरसम्बन्धी परामर्श सम्बन्धित विज्ञहरूबाट विज्ञान। यस किसिमका मेलाबाट सर्वसाधारणले प्रत्यक्ष रूपमा विभिन्न वस्तुको प्रत्यक्ष जानकारी एक स्थानमा नै पाउन सक्ने उनले बताए।

आफू बस्ने घर होस् वा काम गर्न ठाउँ दुवै सुरक्षित र वालियो हुनु आवश्यक छ। मानिसलाई घरको संरक्षण तथा निर्माण गर्दा कस्ता सामग्रीको प्रयोग गर्ने त्यसको सम्पूर्ण जानकारी हुन्छ भन्ने हुँदैन। तर यस किसिमका मेलाबाट भने ती सबै कुराहरूको जानकारी लिने एउटा अवसर पनि हो।

Kailashnath Mahadev
143ft. World's Tallest Shiva Statue
A Hilltake Marvel

हाको विश्वाशिलो Hilltake

सबैभन्दा माथि
कुई ब्रान्ड देखि सप्रपूर्ण जेभरीको जम क्लिन लफक

FIT & FORGET
SINCE 1992

Rototank | 304 Food Grade SS Tank | NEXT Tank

CPVC Pipe | PPR Pipe | Gas Geyser | RO Water Purifier | Compost Bin | Wheel Dustbin | Dustbin

Balaju Industrial District, Balaju, Kathmandu, Nepal | 01-4389243, 4389223, 4388679
9801204727 | www.hilltake.com.np | HilltakeGroup

SAURABH GROUP

सर्वोत्तम सिमेन्ट
सर्वोत्तम मजबूती

सर्वोत्तम सिमेन्ट OPC
सर्वोत्तम सिमेन्ट PPC

VRM TECHNOLOGY

OPC - PPC

FOR TRADE ENQUIRY
Kathmandu: 9851247761 | 9851246582 | 9801224419 | Lalitpur: 9851246584 | Bhaktapur: 9851215235
Pokhara: 9801224428 | 9801224411 | Narayanghat: 9851247760 | Butwal: 9801224425 | Dhangadhi: 9801224449 | Nepalgunj: 9801224421